

Ändringar i kölvattnet av NTM

Samtidigt som NTM inför görs ett antal förbättringar och anpassningar i avelsvärderingen.

Jersey med svenska avkastningsuppgifter

Från och med nu beräknas gemensamma avelsvärden för avkastning för svensk och dansk Jersey. Det finns ca 1800 Jersey-kor i Sverige och data utgör tre procent av den samlade mängden avkastningsuppgifter. Samtidigt övergår man från en 305-dagarsmodell till en testdagsmodell.

Typiskt för svensk Jersey är att många Jersey-kor står i blandade besättningar och oftast i besättningar med mycket få Jersey-kor. Svensk Jersey har ingen egen prövning av ungtjurar, utan importerar sperma från avkommeprövade tjurar i synnerhet från Danmark, men också från USA. Detta innebär att svenska Jersey-kor i genomsnitt har något högre genetisk kapacitet för avkastning än vad danska kor har.

Användandet av svenska avkastningsuppgifter har mycket liten betydelse på avelsvärdena för danska kor och tjurar, men desto större konsekvenser för rangordningen av svenska djur. Det beror huvudsakligen på informationen från dansk Jersey samt en förbättrad modell.

Nordiska index för övriga sjukdomar

För Holstein och de röda raserna beräknas index för övriga sjukdomar framöver av NAV baserat på uppgifter från Danmark, Sverige och Finland. Man kan därmed direkt jämföra avelsvärdena för danska, svenska och finska tjurar, precis som för avkastning, fruktsamhet, juverhälsa, kalvningsegenskaper, exteriör, mjölkbarhet och lynne. I det nordiska indexet för övriga sjukdomar ingår ämnesomsättningssjukdomar, ben- och klövproblem, reproduktionsstörningar. De sistnämnda är uppdelade i två perioder inom laktation för att dela in dem i infektionssjukdomar och hormonella störningar.

Samtidigt med utvecklingen av ett gemensamt nordiskt avelsmål har det skett förbättringar av modellen som används i avelsvärderingen. Detta har inflytande på de beräknade genetiska trenderna. För både Holstein och de röda raserna är trenderna ogynnsamma, mest markant hos Holstein.

NTM för tillväxt och hållbarhet

Om NTM ska kunna jämföras mellan kor och tjurar över landsgränserna ska avelsvärdena för de egenskaper som ingår i NTM vara samma. Detta är naturligtvis fallet för alla de egenskaper som beräknas gemensamt nordiskt inom NAV. För köttproduktion och hållbarhet beräknas för närvarande inte gemensamma nordiska avelsvärden. Det är därför nödvändigt att använda temporära lösningar för dess egenskaper tills dessa avelsvärden inkluderas i NAV's rutinkörningar.

Interbull beräknar internationella avelsvärden för hållbarhet eller livslängd. Det betyder att tjurarna rangeras på samma skala. Därför är det nära till hands att använda de internationella avelsvärdena. Små skillnader i produktionsförhållanden mellan länderna kan dock ändra tjurarnas rangordning mellan länder. Därför har man bestämt att använda ett genomsnitt av internationella avelsvärden för hållbarhet på dansk, svensk och finsk skala.

För köttindex finns det inga internationella avelsvärden och Finland har inte heller något nationellt avelsvärde för köttproduktion. Som en temporär lösning används därför nationella avelsvärden från Sverige och Danmark. För tjurar med avkommor i både Danmark och Sverige kommer avelsvärdet med den högsta säkerheten att användas i NTM. Samtidigt med den här ändringen byter köttindex namn och heter framöver tillväxt.

Egna uppgifter ingår i kornas mjölkbarhet och lynne

Vid beräkning av totalindex för kor använder vi som tidigare registreringar där kornas egen prestation ingår för avkastning och exteriör. Medan avelsvärdena för mjölkbarhet och temperament beräknades utifrån far och morfars avelsvärde. Från och med nu används index för mjölkbarhet och lynne där även egna registreringar ingår. Detta är en harmonisering mellan de nordiska länderna. I praktiken har det mycket liten betydelse på kornas rangordning för NTM, eftersom vikten på mjölkbarhet och lynne är låg.

Anki Roth, Anders Fogh & Gert Aamand.